

N:o 28.

Ank. till Riksd. Kansli den 24 Mars 1876, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt förslag om upphäfvande af 2 mom. i 5 § af Kongl. förordningen den 21 December 1857 angående egors fredande mot skada af annans hemdjur och om stängselskyldighet.

Uti en inom Andra Kammaren väckt, till Lag-Utskottet remitterad motion (N:o 55) har Herr *Anders Andersson* i Smedbyn, i syfte att bereda skydd för skogskulturen, föreslagit upphäfvande af nämnda lagrum, hvarigenom är förordnad, att, der stängsel ej finnes emellan egor, som utgöras af skog, utmark eller beteshage å båda sidor, marken skall anses vara till gemensamt mulbete upplåten.

Med föranledande af de förslag, som uti detta ämne vid 1874 års riksmöte väcktes, har Riksdagen uti underdånig skrifvelse den 20 Maj samma år yttrat, bland annat, att då den i många orter allmänna obenägenheten mot stängselvitsordets upphäfvande finge anses bero på sådana ortförhållanden, att man hellre medelst hägnad än genom vallning hölle vård om hemdjuren; och då vid sådant förhållande upphäfvandet af den gemensamma betesrätten å mark af ifrågavarande beskaffenhet sannolikt skulle antingen hindra allt betande å sådan mark eller ock, till skada för skogen, föranleda betydlig tillökning af stängsel utöfver hvad under då varande förhållanden egde rum, syntes denna betesrätt ej böra helt och hållet upphävas. Men en inskränkning i denna rätt kunde dock, enligt Riksdagens mening, till allmän båtnad verkställas. Ostridigt vore nemligen, att största skadan af de späda skogsplantorna gjordes icke af de större kreaturen, utan af de smärre, såsom får och i synnerhet getter, samt att skadan af betningen vore vida större under våren och försommaren, än under den öfriga delen af året. Det afsedda ändamålet, skydd för skogsåterväxten, skulle derföre antagligen i vä-

sentlig mån kunna, utan betydande olägenheter, vinnas genom förbud mot utsläppande af får och getter, åtminstone under våren och försommaren, å mark, som på grund af ifrågakomna lagbudet skulle anses vara till gemensamt mulbete upplåten. På grund häraf, och då det låge i sakens natur, att sådan fridlysningstid icke lämpligen kunde vara densamma för hela riket, utan borde göras af olika ortförhållanden beroende, hemstälde Riksdagen, det täcktes Kongl. Maj:t, efter landstingens hörande, taga i öfvervägande, huruvida för landstingsområde eller viss del deraf borde förordnas om en efter ortförhållanden lämpad inskränkning i rättigheten att låta får och getter beta å skogsmark, som på grund af återopade lagbudet ansåges vara till gemensamt mulbete upplåten.

Sedan i anledning häraf samtliga landstingen fått med underdåniga utlåtanden i ämnet inkomma, har Kongl. Maj:t, genom nådig kungörelse den 28 sistlidne Januari, förordnat om inskränkning i betesrätten å ohägnad mark inom sjutton af rikets län.

Denna helt nyss stadgade inskränkning har ännu icke vunnit sådan tillämpning, att någon erfarenhet om verkningarne deraf ännu kunnat vinnas, och då icke synes vid sådant förhållande antagligt eller af några sedan 1874 års riksmöte inträffade förändrade omständigheter påkalladt, att Riksdagen skulle redan nu frånträda sitt då i förevarande ämne fattade beslut, föranlåtes Utskottet vördsamt hemställa,

att den föreliggande motionen icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 24 Mars 1876.

På Utskottets vägnar:

ERIC SPARRE.

Herr *Philipsson* har begärt få antecknadt, att han icke i beslutet deltagit.